

PRINCIPER FÖR SKOLSKJUTS
INOM FÖRSKOLEUNDERVISNING OCH
GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING
FR.O.M. 11.4.2019

Bildningsnämnden 11.4.2019 § 51

Innehåll

1 Allmänt.....	2
2 Grunderna för avgiftsfri skolskjuts	3
2.1 Rätt till avgiftsfri skolskjuts på basis av skolresans längd.....	3
2.2 Rätt till avgiftsfri skolskjuts på basis av skolresans farlighet.....	4
2.3 Rätt till avgiftsfri skolskjuts när skolresan är alltför svår eller ansträngande	7
3 Former för avgiftsfri skolskjuts	8
3.1.1 Buss	8
3.1.2 Beställningstrafik	8
3.1.3 Understöd för ledsagande	9
4 Skolskjutsarna i praktiken.....	9
4.1 Elever i förskoleundervisning	9
4.2 Grundskoleelever.....	10
4.3 Efter grundskolan.....	12
5 Tillfälliga transportbehov av hälsoskäl	12
6 Ansökan om skolskjuts, beslut och beslutets giltighetstid	12
7 Försäkringar	13
8 Säkerhet och undantagssituationer	13
9 Kvalitetskontroll och respons.....	14
10 Minneslistor	15
10.1 Skolskjutselever.....	15
10.2 Vårdnadshavare	15
10.3 Trafikföretag inom beställningstrafik.....	16
10.4 Skolor/platser för förskoleundervisning	17
10.5 Bildningssektorn	17
11 Lagar och förordningar	17

1 Allmänt

Enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning är utbildningsanordnaren skyldig att ordna fri transport eller tillräckligt understöd för transport eller ledsagande, om elevens skolresa är längre än fem kilometer eller om skolresan med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig. Elevens dagliga skolresa får med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk. Om eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år får skolresan ta högst 3 timmar i anspråk. Bildningsnämnden beslutar hur lagen ska tillämpas i praktiken. Genom att regelbundet granska principerna för skolskjuts ser staden till att elevernas rättsskydd tryggas genom ett likvärdigt bemötande. Principerna för skolskjuts inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen utgör rättesnöret för ansökan om och beviljande av skolskjuts, hur skolskjutsen läggs upp, grunderna för skolskjuts och vilka elever som omfattas av skolskjuts, skolresornas längd, hur längden ska mätas samt trygghet/klassificering av skolresornas farlighet och hur dessa kan definieras.

Bestämmelserna i 32 § i lagen om grundläggande utbildning gäller förskoleundervisning, grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning. Enligt lagen har utbildningsanordnaren rätt att välja mellan att själv ordna avgiftsfria skjutsar eller att betala ett understöd för transport eller ledsagande. Staden har under alla omständigheter möjlighet att ersätta skjutsarna med ett understöd som enligt lagen ska vara tillräckligt stort. I lagen stadgas inte att avgiftsfri skjuts är ett förstahandsalternativ i förhållande till understöd.

Vårdnadshavarna är alltid i första hand skyldiga att lära sina barn att röra sig tryggt i trafiken och att stödja barnen i att bli mera självständiga då det gäller att röra sig utanför hemmet. Vårdnadshavare till barn som använder skolskjuts är ansvariga för att barnet tryggt kan ta sig från hemmet till hållplatsen längs skolskjutsrutten och hem från den.

Grundprinciperna för anordnandet av skolskjuts är trygghet, jämlikhet, lönsamhet och ändamålsenlighet. Beviljande av avgiftsfri skolskjuts förutsätter **alltid** ansökan (förskoleundervisning, åk 1, åk 7). I Borgå stad planeras skolskjutsarna årligen så, att de elever som är berättigade till avgiftsfri skjuts informeras därom senast en vecka innan läsåret inleds.

Skolskjuts behöver inte ordnas för hela skolvägen. I lagstiftningen utgår man från att eleven själv ska klara av skolresan och starta hemifrån vid rätt tidpunkt. Då det gäller förskoleelever är utgångspunkten att vårdnadshavaren ledsagar dem till förskolan, dvs. de betraktas som elever som överläts från en vuxen till en annan. Ett barn i förskoleåldern kan ändå vid överenskommelse gå till förskolan ensam, då barnet deltar i avgiftsfri förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning. Man måste alltid komma överens med daghemsföreståndaren om att barnet går ensam, och avtala om detta skriftligt. Allmänt taget utgår man från att en elev som beviljats skolskjuts själv går hemifrån till angiven hållplats och likaså från hållplatsen tillbaka hem, såvida inte den högsta tillåtna tiden för dagliga skolresor överskrids eller elevens hälsa förutsätter något annat eller ifall vägavsnittet i fråga konstaterats vara farligt. Kilometergränsen 3 km är det maximala självriskavståndet som en förskoleelev eller elev bör vara beredd att klara på egen hand.

Eleven kan vara tvungen att använda flera olika fortskaffningsmedel under sin skolresa. Ändringar i formerna för skolskjutsen och resans längd kan bli aktuella, om exempelvis tidtabeller eller körruttor ändras, om riktvärdena för vägens farlighet uppdateras eller om det sker förändringar i de övriga förutsättningarna för beviljande av avgiftsfri skolskjuts. Till följd av kombinerade transporter kan eleven vara tvungen att vänta på skjutsen på morgonen och/eller eftermiddagen. På grund av skolskjutsrutten kan eleven också vara tvungen att använda mer tid på skolresan än en skjuts längs den kortaste rutten skulle kräva. För en elev som efter skoldagen väntar på skjuts ska ordnas möjlighet till handledd sysselsättning eller en plats där eleven exempelvis kan göra sina läxor. Strävan är att de dagliga väntetiderna är så korta som möjligt.

2 Grunderna för avgiftsfri skolskjuts

Avgiftsfri skolskjuts kan beviljas enligt följande kriterier:

- skolresans längd (i kilometer eller den totala tid resan tar)
- skolresan är farlig till de delar som fastställts av bildningsnämnden, vilket möjliggör ett beslut enligt prövning
- skolresan är alltför svår eller ansträngande (beslut enligt prövning, på basis av ett utlåtande av en sakkunnig)

Rätt till skolskjuts förutsätter att eleven går i en **förskola eller närskola som utbildningsnämnden anvisat**. Eleven anvisas en närskola främst i följande situationer: när förskoleundervisningen inleds, när eleven börjar i första årskursen, när eleven börjar i årskurs sju eller när elevens hemadress ändras. För elever med behov av särskilt stöd anvisas närskolan vid behov i samband med beslutet om särskilt stöd. En närskola anvisas också för en elev som antas till förberedande undervisning för invandrare.

Om en elev på vårdnadshavarens ansökan beviljats rätt till skolgång i någon annan än den i 6 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning avsedda närskolan (**sekundär skolplats**), varken ordnas eller ersätts skoltransporterna. Om vårdnadshavarna väljer en annan förskola för sitt barn än den förskola som tjänsterna inom småbarnspedagogik i första hand har anvisat, är barnet inte berättigat till skolskjuts.

Om eleven under läsåret eller en del därav bor hos en annan vårdnadshavare eller på en annan adress, ordnas transport från den bostad som framgår av befolkningsregistret, enligt vilket också närskolan anvisas. För transport eller ledsagande av elev från en annan adress än den som anges i befolkningsregistret svarar vårdnadshavarna.

Undantag görs för elever som omfattas av lagen om service och stöd på grund av handikapp eller t.ex. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. För dessa elever kan skolskjuts ordnas och bekostas av socialtjänsterna.

Avgiftsfri skolskjuts enligt prövning kan också på ansökan beviljas temporärt från en **tillfällig adress** av elevvårdsskäl med stöd av ett sakkunnigutlåtande, eller t.ex. med anledning av flytt på grund av eldsvåda eller vattenskada. Även i dessa fall ska de grundläggande kriterierna för skolskjuts uppfyllas. Till exempel att ett egnahemshus inte har blivit färdigt enligt tidsplanen är inte en tillräcklig orsak att bevilja skolskjuts.

Bildningssektorn varken ersätter eller ordnar skjuts

- från vårdplatsen till skolan eller från skolan till vårdplatsen
- till skolans klubbar eller hem från klubbarna
- hem från kvarsittning
- till terapi-, läkar- och liknande besök
- till tillfälliga vårdplatser
- till en kamrat eller till olika fritidsklubbar.

Avgiftsfri skolskjuts ordnas endast för de elever som på ansökan beviljats rätt därtill. I fordonen som används för beställningstrafik ska finnas en förteckning över de elever som har rätt till skolskjuts.

2.1 Rätt till avgiftsfri skolskjuts på basis av skolresans längd

Vårdnadshavaren kan ansöka om avgiftsfri skolskjuts med anledning av skolvägens längd när

- skolvägen till den förskola kommunen anvisat är **längre** än tre kilometer

- skolvägen till den närskola kommunen anvisat är **längre** än tre kilometer för en elev i årskurserna 1–2 i grundskolan
- skolvägen till den närskola kommunen anvisat är **längre** än fem kilometer för en elev i årskurserna 3–9 i grundskolan.

Längden av elevens skolväg räknas från den adress som införts i befolkningsregistret till närskolan enligt den fastighet som finns på hemadressen, från tomtgränsen till skolans tomtgräns på det ställe där eleverna har tillträde till skolgården. Skolvägen mäts enligt den kortaste allmänna rutten som är lämpad för fotgängare. Med resans längd avses skolvägen i en riktning. Det är bildningsbyråns uppgift att mäta skolvägen. Om det råder oklarhet om skolvägens längd, begärs en granskningsmätning av en annan part.

Enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning får **den tid skolvägen** dagligen **tar i anspråk** inklusive väntetider vara högst 2,5 timmar. Om eleven har fyllt 13 år när läsåret inleds, får skolvägen ta högst 3 timmar i anspråk. Som beräkningsgrund för den tid det tar att gå till skolan tillämpas Kommunförbundets anvisningar. Om den tid elevens dagliga skolväg tar i anspråk överskrider nämnda gränser, bör vårdnadshavaren kontakta bildningsbyrån som gör en ny bedömning av situationen.

2.2 Rätt till avgiftsfri skolskjuts på basis av skolresans farlighet

Trafikmiljön i stadsområdet och enskilda vägar har inte klassificerats som farliga.

Skolvägen blir inte automatiskt för farlig exempelvis på grund av mörk årstid, snörikt eller halt före eller av den anledningen att eleven måste gå ensam längs en väg utan belysning. Inte heller det faktum att eleven går på en allmänt trafikerad väg gör skolvägen i sig för farlig. Att eleven måste korsa vägar betraktas i allmänhet inte som en grund för att bevilja skolskjuts. Eleverna kan ofta även invänta skolskjuts vid vägkanterna.

Det är vårdnadshavarens uppgift att ansöka om avgiftsfri skolskjuts med anledning av resans farlighet. Till ansökan om skolskjuts ska fogas en utredning eller ett sakkunnigutlåtande om att vägen eller andra omständigheter är farliga, ifall det inte är fråga om en vägsträcka som bildningsnämnden klassificerat som farlig. Avgiftsfri skolskjuts beviljas endast för de vägavsnitt som anses vara farliga, och eleven förpliktas att gå en del av skolvägen enligt principen för självrisk. Skolskjutsen beviljas primärt som kostnadsersättning för kollektivtrafik i form av biljetter och i andra hand med beställningstrafik som staden har konkurransutsatt.

Väglaget ansvarar för underhåll av enskilda vägar och åtgärder som gäller deras säkerhet, t.ex. hastighetsbegränsningar.

För att utvärdera skolvägens farlighet används sakkunniga och Koululiitu-programmet. Dess uppgifter grundar sig på Vägförvaltningens risktal och gränsvärdena i Koululiitu-systemet. Programmet används som hjälpmedel, beslutet om att klassificera skolvägar som farliga fattas av bildningsnämnden med hänsyn till lokala förhållanden.

Ett nytt vägavsnitt som klassificeras som farligt fastställs alltid i bildningsnämnden och vägnarnas klassificering behandlas i samband med att skolskjutsprinciperna godkänns, eller vid behov.

Alla vägar/leder är delvis trygga då det gäller att korsa dem eller gå längs dem en kort sträcka, beroende på plats, sikt och trafikmängd. Också för de elever som använder vägsträckor som klassificerats som farliga är buss den primära formen av skolskjuts, vilket eventuellt förutsätter att de korsar vägen och går längs den till och från busshållplatsen. Eleverna kan alltså använda kollektivtrafik för sina skolresor. Säkerheten för den sträcka som eleven går längs vägen bedöms från fall till

fall. Sträckan till den närmaste busshållplatsen vid en väg som klassificeras som farlig får vara högst 250 meter för elever i den årskurs som klassificeringen gäller. Efter det har eleven rätt till tilläggsskjuts till/från busshållplatsen.

Då man gör bedömningar i enskilda fall följer man i regel Koululiitu.

Kart-nr.	Landsvägens namn och nummer	Årskurser	Vägsträcka
1a	Söderveckoskivägen, lv 11748 (a)	0-2	Söderveckoskivägen 312–Söderveckoskivägen 418
1b	Söderveckoskivägen, lv 11751 (b)	0-2	Tränukärrsvägens korsning–Söderveckoskivägen 640
2	Bjurbölevägen, lv 1551	0-6	Ebbovägens korsning–Bjurbölevägen 270
3a	Emsalövägen, lv 11775 (a)	0-4	Emsalövägen 333–Emsalövägen 195
3b	Emsalövägen, lv 11775 (b)	0-2	Emsalövägen 195–Holsteinsgrändens korsning
3c	Emsalövägen, lv 11775 (c)	0-4	Holsteinsgrändens korsning–Essviksvägens korsning
3d	Emsalövägen, lv 11775 (d)	0-6	Essviksvägens korsning–Skallholmsvägens korsning (gc-väg)
4a	Ebbovägen, lv 1552 (a)	0-4	Tarkisvägens korsning–Ebbovägen 360
4b	Ebbovägen, lv 1552 (b)	0-4	Ebbovägen 360–Koltrastvägens korsning
5a	Gäddragsvägen, lv 1552 (a)	0-4	Gäddragsvägen 605–Gäddragsvägen 384
5b	Gäddragsvägen, lv 1552 (b)	0-2	Gäddragsvägen 384–Ebbovägens korsning
6a	Helsingforsvägen, lv 170 (a)	0-6	kommungränsen–Taviskärrsvägens korsning
6b	Helsingforsvägen, lv 170 (b)	0-4	Taviskärrsvägens korsning–Oljevägens korsning
6c	Helsingforsvägen, lv 170 (c)	0-4	Oljevägens korsning–Brandkärrsvägens korsning (gc-väg)
6d	Helsingforsvägen, lv 170 (d)	0-4	Tjusterbyvägens korsning–Drägsbyvägens korsning
6e	Helsingforsvägen, lv 170 (e)	0-6	Drägsbyvägens korsning–Helsingforsvägen 333
6f	Helsingforsvägen, lv 170 (f)	0-4	Helsingforsvägen 333–Ernestasvägens korsning (gc-väg)
7a	Henttalavägen, lv 11787 (a)	0-2	Henttalavägen 155–Henttalavägen 69
7b	Henttalavägen, lv 11789 (b)	0-2	Kankaanpeltovägens korsning–Kyrkostensvägens korsning–Mörskomvägens korsning
8	Jackarbyvägen, lv 1571	0-2	Ylikevägens korsning–Jackarbyvägen 545
9a	Karsbyvägen, lv 11818 (a)	0-6	kommungränsen–Rantalavägens korsning
9b	Karsbyvägen, lv 11818 (b)	0-2	Rantalavägens korsning–Tuorilan koulu
10	Kerkovägen, lv 1601	0-2	Mörskomvägens korsning–Kerkovägen 280
11	Kerkovägen/Finnbyvägen, lv 1601	0-2	Henttalavägens korsning–Finnbyvägen 530
12a	Kungsvägen, lv 1531 (a)	0-2	kommungränsen–Högåkersvägens korsning
12b	Kungsvägen, lv 1531 (b)	0-4	Tränukärrsvägens korsning–Västanåvägens korsning
12c	Kungsvägen, lv 1531 (c)	0-4	Hemångsvägens korsning–Skinnarsvägens korsning
12d	Kungsvägen, lv 1531 (d)	0-2	Skinnarsvägens korsning–Kungsvägen 770

12e	Kungsvägen, lv 1531 (e)	0-6	Kungsvägen 689–Kungsvägen 442
12f	Kungsvägen, lv 1531 (f)	0-4	Kungsvägen 442–Kungsvägen 335
12g	Kungsvägen, lv 1531 (g)	0-6	Kungsvägen 335–Kungsvägen 170
12h	Kungsvägen, lv 1531 (h)	0-4	Kungsvägen 170–Kungsvägen 35 (gc-väg)
13	Tränukärrsvägen, lv 11748	0-2	Backasrundans korsning–Tränukärrsvägen 137
14a	Borgbyvägen, lv 1491 (a)	0-4	kommungränsen–Borgbyvägen 480
14b	Borgbyvägen, lv 1491 (b)	0-2	Borgbyvägen 480–Kungsvägens korsning
15a	Lovisavägen, lv 170 (a)	0-4	kommungränsen–Lovisavägen 925
15b	Lovisavägen, lv 170 (b)	0-4	Lovisavägen 738 (gc-väg)–Vadetsstigens korsning
15c	Lovisavägen, lv 170 (c)	0-6	Vadetsstigens korsning–Lovisavägen 393
15d	Lovisavägen, lv 170 (d)	0-4	Lovisavägen 393–korsningen av riksväg 7
15e	Lovisavägen, lv 170 (e)	0-6	korsningen av riksväg 7–Borgås Inre Ring
16a	Mörskomvägen, lv 1605 (a)	0-9	kommungränsen–Mörskomvägen 757
16b	Mörskomvägen, lv 1605 (b)	0-9	Mörskomvägen 590–Mörskomvägen 205
17a	Mäntsälavägen, sv 55 (a)	0-9	kommungränsen–Karsbyvägens korsning (gc-väg)
17b	Mäntsälavägen, sv 55 (b)	0-9	Saxbyvägens korsning (gc-väg)–Ryttmästargatans korsning (gc-väg)
18	Nietoovägen, lv 11787	0-4	kommungränsen–Nietoovägen 40
19	Brandkårsvägen, lv 11750	0-2	hela
20	Borgnäsavägen, lv 1492	0-6	kommungränsen–Karlabackavägens korsning
21a	Saxbyvägen, lv 1602 (a)	0-2	Mäntsälavägens korsning–Strömsbergsvägens korsning
21b	Saxbyvägen, lv 11822 (b)	0-4	Strömsbergsvägens korsning–Saxbyvägen 340
21c	Saxbyvägen, lv 11822 (c)	0-4	Hornhattulavägens korsning–Saxbyvägen 185
22a	Sannäsvägen, lv 11863 (a)	0-6	korsningen av riksväg 7–Veckjärvivägens korsning
22b	Sannäsvägen, lv 11863 (b)	0-2	korsningen av riksväg 7–Sannäsvägens korsning
23a	Siggbölevägen, lv 11817 (a)	0-4	Eknässtråkets korsning–Eknäsvägens korsning
23b	Siggbölevägen, lv 11817 (b)	0-4	Eknäsvägens korsning–Siggbölevägen 130
24a	Finnbyvägen, lv 1601(a)	0-6	Finnbyvägen 530–Finnbyvägen 390
24b	Finnbyvägen, lv 1601(b)	0-2	Finnbyvägen 390–Sexmansvägens korsning (gc-väg)
25	Tarkisvägen, lv 1552	0-6	Rotnäsavägens korsning (gc-väg)–Ebbövägens korsning
26a	Tirmovägen, lv 1552 (a)	0-6	Tirmovägen 600–Tirmovägen 421
26b	Tirmovägen, lv 1552 (b)	0-4	Tirmovägen 421–Ramsviksvägens korsning
26c	Tirmovägen, lv 1552 (c)	0-2	Ramsviksvägens korsning–Tirmovägen 333
26d	Tirmovägen, lv 1552 (d)	0-4	Tirmovägen 333–Tirmovägen 287
26e	Tirmovägen, lv 1552 (e)	0-6	Tirmovägen 287–Vålaxvägens korsning
27a	Drägsbyvägen, lv 1541 (a)	0-9	Tolkisvägens korsning–Svartsåvägens korsning

27b	Drägsbyvägen, lv 1541 (b)	0-6	Svartsåvägens korsning–Helsingforsvägens korsning
28a	Tjusterbyvägen, lv 11773 (a)	0-6	Helsingforsvägens korsning–Tjusterbyvägen 139
28b	Tjusterbyvägen, lv 11773 (b)	0-2	Tjusterbyvägen 139–Tjusterbyvägen 220
29	Veckjärvivägen, lv 1571	0-2	Tjärträsksvägens korsning (gc-väg)–Ylikevägens korsning
30a	Strömsbergsvägen, lv 1602 (a)	0-4	Kerkovägens korsning–Åbergsbrinkens korsning
30b	Strömsbergsvägen, lv 1602 (b)	0-2	Åbergsbrinkens korsning–Saxbyvägens korsning
31a	Vålaxvägen, lv 11859 (a)	0-4	Vålaxvägen 540–Vålaxvägen 590
31b	Vålaxvägen, lv 11859 (b)	0-2	Vålaxvägen 590–Vålaxvägen 810
31c	Vålaxvägen, lv 11859 (c)	0-4	Vålaxvägen 1112–Gädtdragsvägens korsning
32a	Ylikevägen, lv 11861 (a)	0-4	Ylikevägen 926–Ylikevägen 614
32b	Ylikevägen, lv 11861 (b)	0-2	Ylikevägen 394–Bosgårdsvägens korsning
33a	Oljevägen, lv 148 (a)	0-9	kommungränsen–Källvägens korsning
33b	Oljevägen, lv 148 (b)	0-6	Källvägens korsning–Metsäkultavägens korsning
33c	Oljevägen, lv 148 (c)	0-4	Metsäkultavägens korsning–Helsingforsvägens korsning

Eleven kan gå en kort sträcka längs en väg som klassificeras som farlig, och också korsa en väg som klassificerats som farlig.

I en ansökan som grundar sig på skolvägens farlighet kan ett argument vara **riskan att möta ett rovdjur**. Som argument räcker det dock inte att man har observerat ett rovdjur, utan därutöver behövs viltvårdsföreningens utlåtande om att djuret betar sig störande.

2.3 Rätt till avgiftsfri skolskjuts när skolresan är alltför svår eller ansträngande

Vårdnadshavaren kan ansöka om avgiftsfri skolskjuts med anledning av att skolvägen är alltför svår eller ansträngande. För att bedöma att vägen är alltför svår eller ansträngande ska elevens vårdnadshavare skaffa ett utlåtande av en sakkunnig, i vilket rekommenderas att skolskjutsen ordnas antingen med kollektivtrafik eller som beställningstrafik. Varje enskilt fall behandlas separat, och inhämtade sakkunnigutlåtanden används som stöd när besluten tas. Ett sakkunnigutlåtande förpliktar inte kommunen att ordna skolskjuts. Utlåtandet avgör inte heller huruvida beslutet om rätt till skolskjuts är jakande eller nekande. De sakkunnigutlåtanden vårdnadshavaren inhämtar ska varje läsår fogas till ansökan på nytt ifall elevens svårigheter inte är av permanent karaktär.

Av ett utlåtande **ska framgå**

- orsakerna och motiveringarna till transportbehovet
- med vilket färdmedel transporten bör ske enligt den sakkunnigas rekommendation
- om eleven behöver transport för hela skolvägen eller en del därav
- för vilken tidsperiod den sakkunniga rekommenderar ordnad skolskjuts.

Av särskilt motiverade skäl kan avgiftsfri skolskjuts beviljas även på elevvårdsmässiga grunder för att främja elevens skolgång.

Med anledning av sjukdom eller ett olycksfall kan skolskjuts beviljas för den tid som framgår av läkarintyget. Vårdnadshavaren ska vara beredd att själv köra eleven tills skolskjutsen kan ordnas.

Om eleven på vårdnadshavarens begäran går i en annan skola än sin närskola, ordnas inte tillfällig avgiftsfri skolskjuts på grund av sjukdom eller olycksfall på fritiden. Efter olycksfall i skolan ordnas tillfällig skolskjuts vid behov utgående från ett sakkunnigutlåtande.

För elever som omfattas av lagen om service och stöd på grund av handikapp och t.ex. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda ordnas skolskjutsar enligt behov på ansökan och på basis av utlåtande från en sakkunnig. Dessa elever kan också ha rätt till skolskjuts till morgon- och eftermiddagsverksamhet antingen till/från skolan eller till/från hemmet.

3 Former för avgiftsfri skolskjuts

Borgå stad strävar efter att upprätthålla en grundläggande servicenivå i den reguljära kollektivtrafiken. Målet är att trygga regelbundna förbindelser för bland annat skol- och arbetsresorna och för att göra det möjligt att sköta olika ärenden. Beställningstrafiken kompletterar kollektivtrafiken. Beställningstrafiken fungerar i första hand som anslutningstransport till en buss. Kollektivtrafik kan också kompletteras helt eller delvis med beställningstrafik. Elever i årskurs 0 - 6 kan på samma skolresa byta från ett fordon till ett annat endast en gång. Som andrahandsalternativ kan eleven beviljas skolskjuts i form av understöd för ledsagande till vårdnadshavaren.

3.1.1 Buss

I Borgå ordnas skolskjutsar för elever i den grundläggande utbildningen i första hand i form av Matkahuoltos biljetter för skolelever, så att eleven använder kollektivtrafikens bussar för sina skolresor. Vårdnadshavaren får avhämta busskortet från Matkahuolto med ett beslut om skolskjuts. Om eleven har beviljats skolskjuts för flera läsår, ska vårdnadshavaren se till att busskortet laddas vid Matkahuoltos verksamhetsställe innan höstterminen börjar. Biljetterna för det kommande läsåret kan laddas från ungefär 1.7, då Matkahuolto har fått uppgifter från bildningssektorns förvaltning om vilka elever som är berättigade till busskort. Då kortet laddas ska man ha med sig ett beslut om skolskjuts.

En elev som åker buss ska antingen ha ett busskort som berättigar till resan eller betala resan med pengar. Busschauffören har rätt att kräva betalning av en elev som reser utan gällande busskort. Med ett busskort som beviljats av staden får endast den elev resa som i beslutet har beviljats avgiftsfri skolskjuts. Ett busskort berättigar i allmänhet till två resor per skoldag. Kortet kan användas bara under skoldagar. Kortet är avsett för resan mellan hemmet och skolan. Om busskortet missbrukas, kan eleven på viss tid gå miste om rätten till avgiftsfri skolskjuts. Kostnaderna kan tas ut av vårdnadshavaren.

I busstrafik tillämpas fastställda tidtabeller. Tidtabellerna kan läsas på Matkahuoltos webbsidor, matka.fi och på webbsidorna för de bolag som trafikerar i området.

Om eleven tappar bort sitt kort, ska vårdnadshavaren omedelbart meddela om detta till Matkahuolto. Matkahuolto debiterar en kortavgift av vårdnadshavaren för det nya kortet. Vårdnadshavaren är skyldig att betala för eventuella resedagar utan kort. Dessa ersätts inte i efterhand.

Om eleven flyttar, byter skola eller av någon annan orsak inte längre är berättigad till skolskjuts ska man omedelbart meddela bildningssektorn om detta och returnera busskortet till Matkahuolto.

3.1.2 Beställningstrafik

Beställningstrafiken är i första hand avsedd att komplettera kollektivtrafiken. Bildningsnämnden beslutar om upphandlingen. Vid upphandlingen följs den gällande upphandlingslagstiftningen vid tillfället.

Transporter för utflykter och liknande som arrangeras av utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik har konkurrensutsatts separat av stadens centralförvaltning och skolan/daghemmet beställer dessa transporter enligt givna anvisningar.

Borgå stad ger trafikföretagen uppgifter om vilka elever som är berättigade till skolskjuts och betalar endast för dessa elevers skjuts.

Elever som är under 135 cm ska i första hand sitta i baksätet. Om en elev under 135 cm sitter i framsätet ska han eller hon använda en adekvat bälteskudde.

Hållplatserna för beställningstrafik fastställs av bildningssektorn tillsammans med respektive trafikföretag. Varken vårdnadshavare eller enskilda chaufförer kan besluta om ändringar i rutterna eller hållplatsernas läge. Smidiga skolskjutsar förutsätter att eleven befinner sig på den plats där han eller hon ska stiga på skjutsen i god tid före den angivna tiden. Chauffören väntar inte på en förse-nade elev och någon alternativ transport ordnas inte heller, utan då övergår ansvaret för den förse-nade elevens transport till vårdnadshavaren. Chauffören får ändå inte köra förbi hållplatsen före utsatt tid, om inte alla elever redan är med. Under skolresorna kan eleven bli tvungen att vänta på skjutsen vid skolskjutsrutten eller vid skolan.

Beställningstrafikens rutter och tidtabeller ändras dagligen av olika orsaker (orsak till transporten, skolornas läsordningar). På grund av konfidentialitet kan föräldrarna inte få sådana uppgifter om rutterna, där man kan se elevernas namn och adresser.

Vårdnadshavaren ska se till att skolskjutsen annulleras om eleven inte behöver skjuts. Kostna-derna för en icke-annullerad eller obefogad transport kan tas ut av vårdnadshavaren.

3.1.3 Understöd för ledsagande

Utbildningsanordnaren kan besluta att skolskjutsen beviljas i form av ett understöd för ledsagande som betalas till vårdnadshavaren. Understöd för ledsagande är en likvärdig form av skolskjuts som beställningstrafik eller skolskjuts som ges i form av bussbiljett. Staden kan besluta att bevilja skol-skjuts i form av understöd för ledsagande till exempel om staden inte kan ordna skolskjuts, eller om det är särskilt svårt att ordna skolskjuts, för en elev som är berättigad till skjuts. Vårdnadshava-ren kan också ansöka om att barnet ska beviljas skolskjuts i form av understöd för ledsagande. Understöd för ledsagande beviljas endast elever som har rätt till skolskjuts. Detta förutsätter att staden inte har ordnat beställningstrafik och att eleven inte kan använda bussar inom kollektivtrafi-ken.

Understödet beviljas för högst ett läsår i sänder. Understödet storlek motsvarar den ersättning FPA betalar för användning av egen bil (0,20€/km). Utgångspunkten är att familjens övriga barn skjutsas med samma bil. Därmed betalas ersättningen familjevis och inte enligt antalet barn i famil-jen. Understödet betalas endast för den väg som barnet är med i fordonet eller som barnet ledsa-gas. Understödet för ledsagande betalas till vårdnadshavaren två gånger per år i efterhand baserat på närvarodagar.

4 Skolskjutsarna i praktiken

4.1 Elever i förskoleundervisning

Vårdnadshavarna ansvarar för det minderåriga barnets vård och tillsyn samt kostnader för detta. Det är vårdnadshavarens skyldighet att se till att barnet deltar i förskoleundervisning eller annan verksamhet som uppfyller målen för förskoleundervisning.

Man strävar efter att bilda förskolegrupperna så att barnets kommande närskola beaktas. Om vårdnadshavaren ansöker om en annan förskoleplats för sitt barn, och barnet beviljas plats i en sekundär förskola, har barnet inte rätt till skolskjuts. Detta gäller också språkbadsförskoleundervisning.

Man måste alltid ansöka om skolskjuts. Skolskjutsen kan ordnas på olika sätt. Utbildningsanordnaren har ingen lagstadgad skyldighet att ordna skolskjuts. Utgångspunkten är att det är vårdnadshavaren som ansvarar för att följa barnet till förskolan eller som står för kostnaderna för skjutsar, och förskolebarn beviljas i första hand skolskjuts i form av understöd för ledsagande som betalas till vårdnadshavaren, vilket innebär att vårdnadshavaren följer barnet till och från förskolan. Vid transport av förskoleelever beaktas de specialbehov som hör ihop med åldern. Eftersom understödet för ledsagande är den primära formen för avgiftsfri skolskjuts, kan ett beslut om skolskjuts på goda grunder fattas utan noggrannare utredningar om skolvägens trafik- och övriga förhållanden.

Det sekundära alternativet är kostnadsersättning i form av biljett, varvid eleven använder kollektivtrafikens bussar för sina skolresor, och det tredje alternativet är att man överväger beställningstrafik. Besluten om transport och lämplig transportform grundar sig på bedömning. Elever i förskoleundervisning ledsagas av en vuxen till en annan vuxen. Staden förutsätter att vårdnadshavaren följer barnet till hållplatsen och även avhämtar barnet därifrån. Ett barn i förskoleåldern kan ändå vid överenskommelse gå till förskolan ensam, då barnet deltar i avgiftsfri förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning. Man måste alltid komma överens med anordnaren av förskoleundervisning om att barnet går ensamt, och avtala om detta skriftligt.

Att vårdnadshavaren är upptagen av arbete, utför skiftarbete eller studerar eller har andra barn att sköta i hemmet betraktas inte som tillräckliga grunder att bevilja eleven beställningstrafik, utan det krävs dessutom något annat vägande skäl. Av ansökan ska klart framgå varför vårdnadshavaren förutsätter beställningstrafik och varför barnet inte kan ledsagas av vårdnadshavaren eller någon vuxen person som vårdnadshavaren befullmäktigat, eller använda bussar inom kollektivtrafiken för sina resor till förskolan.

Om barnet deltar i dagvård i anslutning till förskoleundervisningen, är barnet inte berättigat till avgiftsfri skolskjuts.

Dagvård på morgonen	Förskola	Hem	Rätt till skolskjuts på eftermiddagen efter förskolan
Hemma	Förskola	Dagvård på eftermiddagen	Rätt till skolskjuts på morgonen
Dagvård på morgonen	Förskola	Dagvård på eftermiddagen	Ingen rätt till skolskjuts

Om familjen flyttar ska man först utreda om det finns möjlighet att byta till den närmaste förskolan. Om det inte finns lediga platser i den närmaste förskolan, kan familjen ansöka om avgiftsfri skolskjuts ifall villkoren uppfylls.

Om ett barn i förskolan insjuknar, är det vårdnadshavarens skyldighet att hämta barnet hem.

4.2 Grundskoleelever

För elever inom grundläggande utbildning ordnas skolskjuts i första hand genom att bevilja kostnadsersättning i form av biljett till kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken kompletteras för en del av skolresan med beställningstrafik eller understöd för ledsagande ifall elevens självriskavstånd till den närmaste busshållplatsen (3 km) överskrids. Också vid beställningstrafik används hållplatser.

Också om elevens skolresa i sin helhet tar mer än 2,5 eller 3 timmar, kompletteras kollektivtrafiken med beställningstrafik eller understöd för ledsagande. Tilläggstransport ordnas från fall till fall också bara på morgnar eller eftermiddagar.

Grundskoleeleverna går i allmänhet i den **närskola** som anvisats av utbildningsanordnaren enligt elevupptagningsområdet. Eleven har inte rätt till skolskjuts till en sekundär skola.

Skolskjuts ordnas inte till **eftermiddagsverksamhet** eller hem därifrån, och kostnader för sådana resor ersätts inte heller. Matkahuoltos busskort kan användas till kl. 18.00. En elev som deltar i **eftermiddagsverksamhet** har inte rätt till skolskjuts med beställningstrafik från skolan till hemmet så länge eleven har en plats i eftermiddagsklubben. Om vårdnadshavaren säger upp elevens plats i eftermiddagsverksamheten, ska vårdnadshavaren underrätta bildningsbyrån om detta.

Vårdnadshavaren är skyldig att meddela beställningstrafikens trafikföretagare och bildningsbyrån i början av läsåret om barnet kommer att delta i eftermiddagsverksamhet och inte behöver skjuts hem. De dagar som barnet undantagsvis inte deltar i eftermiddagsverksamheten, ansvarar vårdnadshavaren för att ordna skjutsen hem. Om ett barn som har rätt till skolskjuts deltar i eftermiddagsverksamheten regelbundet under endast vissa dagar, och meddelar om detta i början av läsåret, kan barnet få skjuts under de övriga dagarna. Till exempel om vårdnadshavaren meddelar att barnet deltar i eftermiddagsverksamhet måndag–onsdag, kan barnet få skjuts torsdag–fredag. Huvudregeln är ändå att elever som deltar i eftermiddagsverksamhet endast får skjuts på morgonen, men ändå inte till eventuell morgonverksamhet. Vårdnadshavarna är alltid i första hand skyldiga att lära sina barn att gå till platsen där eftermiddagsverksamheten ordnas.

Om eleven **under pågående läsår** flyttar från orten eller till ett annat elevupptagningsområde men önskar fortsätta i sin nuvarande skola till utgången av läsåret, varvid det är fråga om en sekundär skola, ordnar staden inte skolskjuts för eleven och betalar heller ingen ersättning för de kostnader som skolresorna medför.

En elev **från en annan kommun** har möjlighet att ansöka om skolplats i Borgå. Borgå stad varken ordnar skolskjuts eller betalar ersättning för skolresorna, eftersom det är elevens egen boendekommun som beslutar om rätt till skolskjuts.

Elever i **förberedande undervisning** inom den grundläggande utbildningen har rätt till avgiftsfri skolskjuts enligt samma principer som grundskoleeleverna. Behovsprövad rätt till transport för elever i förberedande undervisning beviljas alltid för viss tid. Elever i en förberedande klass omfattas av samma anvisningar beträffande självriskavstånd och hållplatser som eleverna i den grundläggande utbildningen.

För **en elev som omfattas av särskilt stöd och förlängd läroplikt** gäller samma principer för skolskjuts som för elever som går i sin närskola. Ett beslut om särskilt stöd innebär inte automatiskt att eleven har rätt till avgiftsfri skolskjuts. Avgiftsfri skolskjuts för elever med särskilt stöd beviljas för viss tid utgående från ett sakkunnigutlåtande och en årlig ansökan om skolskjuts.

Om en elev på grund av undervisningsarrangemang får undervisning i religion eller något annat ämne i en annan läroanstalt i staden, ordnas transporten mellan skolorna i första hand med offentliga färdmedel. Vid behov kan resorna även ordnas som särskild transport. Transporten inleds vid elevens skola och avslutas likaså alltid vid skolan. Skolorna har möjlighet att använda busskort för detta ändamål. För dessa transporter fattas inte separata tjänsteinnehavarbeslut.

Praktisk arbetslivsorientering (PRAO) är en del av undervisningen i högstadiet. Rätten till fri transport gäller även under PRAO-perioden för resor mellan hemmet och PRAO-platsen i enlighet med skolans läsordning. PRAO-transporter ordnas inte som beställningstrafik. Skolskjutsar ordnas inte, om PRAO-perioden utförs på annan ort eller utanför den skoltid som anges i läsordningen.

Eleven får av skolan ett tidsbundet busskort för PRAO-perioden, förutsatt att avståndet till PRAO-platsen är mer än 5 km. För dessa transporter fattas inte separata tjänsteinnehavarbeslut.

Om eleven beordras kvarsittning och därför inte hinner till den beviljade skolskjutsen, kontaktar skolan vårdnadshavaren. I det fallet är det vårdnadshavaren som ansvarar för skoltransporten. Borgå stad ordnar inte särskilda transporter.

Om ett barn insjuknar i skolan, är det vårdnadshavarens skyldighet att hämta barnet hem.

4.3 Efter grundskolan

Borgå stad ordnar inte transporter för studerande på andra stadiet. För att täcka kostnaderna för den dagliga skolresan kan eleven ansöka om stöd av FPA. Skolresestöd betalas till elever i yrkesläroanstalter och på gymnasiet om skolvägens längd är minst 10 kilometer. Ytterligare information: www.kela.fi

5 Tillfälliga transportbehov av hälsoskäl

Med anledning av **olycksfall i skolan, olycksfall under fritiden eller sjukdom** kan kommunen ordna med transport för viss tid under förutsättning att transportbehovet framgår av ett läkarintyg. I sådana fall ska vårdnadshavaren ansöka om tillfällig rätt till transport. Om eleven går i en sekundär skola är det vårdnadshavaren som ansvarar för transportarrangemang och kostnader, ifall transportbehovet beror på ett olycksfall under fritiden eller sjukdom.

Till ansökan ska fogas ett läkarintyg där transportbehovet motiveras. Ett läkarutlåtande används bara som sakkunnighjälp när man beslutar om skolskjuts. Av läkarutlåtandet ska förutom orsaker och motiveringar till transportbehovet även klart framgå för vilken tidsperiod läkaren rekommenderar skolskjuts och med vilket fortskaffningsmedel.

För arrangerandet av tillfällig skolskjuts ska reserveras **tre vardagar** räknat från den dag då bildningsbyrån har fått ansökan **och** läkarutlåtandet, eftersom staden alltid försöker kombinera skjutsen med sådana skjutsar som redan ordnas.

Bildningssektorns förvaltning meddelar trafikföretaget och skolan att rätt till tillfällig skolskjuts beviljats. Vårdnadshavaren kommer överens med skolan om eleven deltar i undervisningen t.ex. ifall gymnastiklektionerna infaller i början eller slutet av skoldagen, och om man följer den normala läsordningen. Trafikföretaget meddelar vårdnadshavaren om tidtabellen och vilken dag skjutsen börjar.

6 Ansökan om skolskjuts, beslut och beslutets giltighetstid

Avgiftsfri skolskjuts ska ansökas vid behov innan eleven börjar i förskolan eller i årskurs ett eller årskurs sju. Skolskjuts beviljas högst för den tid eleven enligt gällande transportkriterier har rätt till skjuts. Exempelvis en elev som inleder sin skolgång och har en skolväg som överskrider tre kilometer har rätt till skolskjuts till utgången av årskurs två. När årskurs tre inleds upphör rätten till skolskjuts automatiskt om inte elevens skolväg till närskolan är längre än 5 km.

Sökanden ska på förhand bekanta sig med principerna för skolskjuts och fylla i ansökan omsorgsfullt. Felaktiga eller bristfälliga ansökningar förlänger ansökningsprocessen och kan leda till att ansökan avslås.

För barn som börjar i första klass och för elever som börjar i årskurs 7 informerar staden om tidtabellen och praxis för ansökningarna om skolskjuts i samband med anmälan till skolan. En ansökan om skolskjuts under det kommande läsåret ska göras i Wilma och eventuella bilagor ska sändas till bildningssektorns förvaltning före slutet av april (30.4). Ansökningarna behandlas innan det nya läsåret inleds. För ansökningar som lämnats in under läsåret är behandlingstiden vanligen 1–2 veckor från det att ansökan mottagits. I början av läsåret kan behandlingstiden vara längre. Skoltransporterna inleds efter att beslutet fattats, men man måste också reservera tid för trafikföretaget att ordna beställningstrafiken.

Avgiftsfri skolskjuts för förskoleundervisning ska sökas med en särskild blankett. Blanketten finns på stadens webbsidor www.borga.fi.

Avgiftsfri skolskjuts kan beviljas också **för flera år i sänder**. Rätten till skolskjuts inleds då alltid på den första skoldagen av terminen och upphör på den sista skoldagen under de läsår som angivits i beslutet. Om elevens hemadress ändras eller om eleven byter skola, upphör rätten till skolskjuts. Vårdnadshavaren har skyldighet att underrätta bildningsbyrån om alla ändringar. När omständigheterna förändras, ska vårdnadshavaren på nytt ansöka om skolskjuts.

Bildningssektorns ledning granskar ansökningarna om skolskjuts och bereder tjänsteinnehavarbeslutet av utbildningsdirektörerna och direktören för småbarnspedagogik.

Föräldrarna till elever som är berättigade till avgiftsfri skolskjuts kan ordna skolresorna för sina barn på annat sätt om de så önskar. I sådana fall svarar de själva för de kostnader som uppstår. När de grunder för beviljande av skolskjuts som anges i lagen om grundläggande utbildning inte uppfylls är vårdnadshavarna själva skyldiga att ordna barnens skoltransporter.

Om vårdnadshavarna är missnöjda med de praktiska lösningarna i samband med skolskjuts, kan de kontakta bildningsbyrån. Är vårdnadshavarna missnöjda med det tjänsteinnehavarbeslut som fattats av direktören för småbarnspedagogik eller av utbildningsdirektörerna, kan de överklaga beslutet vid Helsingfors förvaltningsdomstol. En behandling i förvaltningsdomstolen är avgiftsbelagd.

Om eleven inte utnyttjar den avgiftsfria skolskjuts som har beviljats, ska vårdnadshavaren underrätta bildningssektorn därom per e-post. Det är förbjudet att reservera en transportplats i onödan. Kommunen har möjlighet att ta ut kostnaderna för obefogade beställningskörningar av vårdnadshavaren.

7 Försäkringar

Eleverna är försäkrade under skolresorna. Som elevens skolväg betraktas den kortaste vägen från hemmet till skolan och tillbaka. Det gäller även elever med skolskjuts. Elevernas avvikelser från den normala rutten betraktas inte som skolväg. I sådana fall agerar eleven på eget eller vårdnadshavarens ansvar.

I fordonen omfattas passagerarna i första hand av trafikförsäkring. Dessutom ersätter stadens olycksfallsförsäkring främst bestående men. Om det uppkommer en skada under skolresan, ska skolans rektor genast informeras och sedan gör skolan en skadeanmälan.

8 Säkerhet och undantagssituationer

En trygg skolresa för eleven är beroende av många omständigheter. Eleven ska ges vägledning i hur man tar hänsyn till andra och hur man på ett tryggt sätt ska röra sig i trafiken. Både vårdnadshavarna och skolan har en viktig roll när det gäller att informera eleven om hurdan en trygg skolresa är. Vårdnadshavarna borde bekanta sig med skolvägen samt med trafikmiljön kring hemmet

och skolan tillsammans med eleven och öva på skolvägen. Vårdnadshavarna är alltid i första hand skyldiga att själva lära sina barn att tryggt röra sig på egen hand i trafiken.

Skolorna ger trafikfostran i enlighet med läroplanen exempelvis genom att lära eleverna att använda reflexer och genom att betona hur viktigt det är att använda cykelhjälm. Det finns tillgång till riklig information om trygghet i trafiken. På Trafikskyddets webbplats (www.liikenneturva.fi/se) finns användbar information för både barn och vuxna.

Det är viktigt att trafiksäkerheten upprätthålls under skoltransporten. I ett fordon för beställningstrafik är det inte tillåtet att förflytta sig medan skjutsen pågår. Bilbältena ska hållas kopplade under hela skolresan. Om det förekommer störningar i bilen under pågående transport, ska chauffören ingripa. I ett fordon för beställningstrafik får medtas endast sådana idrottsredskap eller andra saker som behövs enligt läsordningen exempelvis på gymnastiktimmarna eller som eleven särskilt har kommit överens om med skolan och trafikföretaget. Eleven har möjlighet att själv påverka sin egen trygghet under skolskjutsen och i kollektivtrafiken. Chauffören ska alltid ges arbetsro. Eleverna får inte heller störa de andra passagerarna.

Elever som inväntar skolskjuts eller som avlägsnar sig från fordonet är utsatta för många risker. Strävan är att avhämtningsplatsen för elever med beställningstrafik ska vara belägen på ett förnuftigt ställe längs med skolskjutsrutten och att den ska vara trygg, exempelvis en gårdsväg, busshållplats, vägkorsning eller -anslutning eller någon annan ur trafiksynpunkt trygg plats. Vårdnadshavare som har en avvikande åsikt om hållplatsen eller dess trygghet ska kontakta bildningssektorns förvaltning. Bildningssektorn beslutar därefter tillsammans med företaget som sköter skolskjutsarna var hållplatsen bör vara belägen utgående från vägtrafiklagen och den allmänna säkerheten.

Skolans ordningsregler gäller också under skolresan. Om en elev som är berättigad till skolskjuts trots anmärkningar och varningar bryter mot givna anvisningar eller direktiv, kan utbildningsdirektören på viss tid överföra ansvaret för skoltransport till vårdnadshavaren. Orsaker till ett sådant beslut kan vara att eleven inte använder bilbältet, att eleven gör sig skyldig till skadegörelse, osakligt beteende gentemot chauffören och/eller medpassagerarna eller missbruk av det busskort eleven beviljats. Tillvägagångssättet grundar sig på 29 § och 32 § i lagen om grundläggande utbildning.

Ifall det sker en allvarlig trafikolycka med personskador som följd, svarar polisen för situationsledningen och informationen. Ifall det sker en lindrigare olycka, är skolan skyldig att informera vårdnadshavaren om det skedda.

Ibland kan det hända att transporterarna inte fungerar enligt tidtabell på grund av dåligt väglag eller andra orsaker. Trafikföretaget är då skyldigt att ordna ersättande transport. Transporten räknas ändå inte som försenad om bilen är vid avhämtningsplatsen inom 15 minuter från den utsatta tiden enligt tidtabellen. Om transporten är rejält försenad eller inte kommer alls, ska eleven gå tillbaka hem eller till skolan då det är möjligt, och kontakta vårdnadshavaren, skolan, bildningssektorn eller trafikföretaget, så att saken kan utredas. För elever med tilläggstransport är det synnerligen viktigt att anknytningarna fungerar. Då är det viktigt att informationsgången fungerar och att man informerar om undantagssituationer, och man försöker lösa situationen omedelbart.

9 Kvalitetskontroll och respons

Bildningssektorn följer upp och utvärderar de skolskjutsar den ansvarar för. Uppföljningen utförs regelbundet och systematiskt. Eventuella ändringar i lagstiftningen beaktas och implementeras i den egna verksamheten. I syfte att vidareutveckla systemen inom kollektivtrafiken och trafiksäkerheten bedriver bildningssektorn ett kontinuerligt samarbete med olika myndigheter. Vid behov sänder bildningssektorn också ut enkäter till berörda parter för att höra vad dessa anser om skolskjutsarna och deras kvalitet.

Respons som gäller eventuella kvalitetsfel ska riktas till bildningssektorn eller direkt till den som sköter skolskjutsarna. Alla klagomål som kommit till bildningssektorns kännedom registreras och utreds tillsammans med trafikföretaget. Om det inträffar allvarliga förseelser, såsom brott mot trafiklagarna, ska de berörda personerna kontakta polisen direkt. Är det fråga om en exceptionell händelse eller försummelse som gäller en enskild elev, finns det skäl att ange specifika uppgifter om eleven i fråga, tidpunkterna för det inträffade och vad klagomålet gäller.

Responsadress:

- koulu.kuljetus@porvoo.fi eller
- Borgå stad, bildningssektorn/skolskjutsar, PB 23, 06101 Borgå eller
- 040 195 2804

10 Minneslistor

10.1 Skolskjutselever

Eleven bör med beaktande av ålder och förmåga själv ansvara för en del omständigheter i samband med skolresorna. I fråga om en ung elev har vårdnadshavarna ett större ansvar, medan en äldre elev allt mer själv kan ta sitt ansvar när det gäller skolresorna.

Eleven bör ansvara för följande:

Se till att alltid ha ditt buskort med dig under skolresorna. Förvara kortet i dess fodral i din ryggsäck eller plånbok eller något annat ställe där kortet inte går sönder eller tappas bort, och där du hittar det lätt.

Var på den överenskomna avhämtningsplatsen/busshållplatsen i tid.

Vänta lugnt på din skjuts antingen på hållplatsen eller en överenskommen plats, men inte på körbanan.

Stig raskt på utan att rusa fram eller tränga dig förbi någon annan.

Ta av dig ryggsäcken. Lägg ryggsäcken på golvet, håll den i famnen eller placera den i bagageutrymmet. Placera den inte på en sittplats.

Sätt dig på din plats och spänn fast bilbältet. Håll bältet kopplat under hela resan.

Flytta dig inte från en plats till en annan medan resan pågår.

Bete dig sakligt i bilen, var artig och följ chaufförens anvisningar.

Tala om för chauffören ifall det uppstår några problem under resan, antingen för dig själv eller någon annan.

Kontrollera när du lämnar fordonet att du inte lämnat något efter dig.

Stig av utan att söla, men ändå lugnt.

Vänta tills fordonet kört vidare från hållplatsen och inte skymmer din sikt innan du går över körbanan.

När det skymmer eller är mörkt, använd alltid reflex eller reflexväst.

Uppför dig sakligt och tänk på tryggheten – då blir resan trevligare för både dig själv och alla andra.

Tacka för skjutsen, det är artigt.

10.2 Vårdnadshavare

Vårdnadshavaren ska vägleda barnet att uppföra sig sakligt och bidra till tryggheten under skolresorna. Ju yngre elev det är fråga om, desto större är vårdnadshavarens ansvar. Vårdnadshavarna ansvarar för att eleverna redan i god tid lär sig känna skolvägen, att använda tidtabellerna och att röra sig tryggt i trafiken.

Vårdnadshavarna ansvarar för att eleverna inser betydelsen av trafiksäkerhet och av att följa regler. Under mörka årstider är det viktigt att använda reflex. Vårdnadshavarna ansvarar för att eleverna går tryggt från hemmet till busshållplatsen eller till den avtalade hållplatsen för beställningstrafik och likaså från hållplatsen till hemmet.

Om en elev som anlitar beställningstrafik blir sjuk och inte utnyttjar rätten till transport, ska vårdnadshavaren underrätta trafikföretagaren om elevens frånvaro. När det gäller en elev som använder busskort behöver vårdnadshavaren inte särskilt meddela elevens frånvaro. Också skolan ska informeras om frånvaro.

Vårdnadshavaren ska ansvara för eleven och ge följande vägledning:

Bekanta er tillsammans med barnet med trafikmiljön både i ert eget bostadsområde och kring skolan. Prata med ditt barn om hur man ska bete sig på hållplatsen och inne i bilen.

Om ditt barn insjuknar eller annars under en kort period inte behöver skolskjuts, meddela detta till det nummer trafikföretaget uppgivit, så att skolskjutsbilen inte kör onödiga omvägar.

Se till att eleven har med sig skolredskap, böcker och vid behov busskort och att allt är packat på ett sådant sätt att det inte tappas bort.

Se till att ditt barn hinner till avhämtningsplatsen i tid.

Kontrollera att barnet använder reflex eller reflexväst i mörkret samt cykelhjälm om barnet cyklar till avhämtningsplatsen.

Du bör underrätta trafikföretaget och skolan om eventuella allvarliga hälsomässiga omständigheter som har betydelse för skolskjutsarna.

Meddela trafikföretaget i god tid om eventuella längre förändringar i behovet av skolskjuts (t.ex. kommande semesterresor).

Underrätta förskolan/skolan och/eller bildningssektorn om eventuella problem och störande händelser under skolskjutsen.

Vårdnadshavaren kan inte på egen hand beställa skolskjuts av trafikföretagaren eller besluta om ändringar i rutter eller tidtabeller tillsammans med denna.

Sådana beslut måste alltid diskuteras med bildningssektorn.

10.3 Trafikföretag inom beställningstrafik

Se till att bilen uppfyller alla bestämmelser och direktiv, att bilen är i snyggt skick, och att bilbältena är i gott skick. Se till att chauffören har tillräckliga språkkunskaper (finska/svenska) så att transportens och elevernas säkerhet kan garanteras.

När du har elever i bilen ska denna bak och fram vara försedd med en upplyst kupa eller skylt som talar om att det är fråga om skolskjuts enligt de krav som lagen ställer.

Bilar som används för beställd skolskjuts ska vara försedda med alkolås. Du ska förhandla med bildningssektorn om att tillfälligt använda en bil utan alkolås.

Ha en positiv inställning till din uppgift som skolskjutschaufför. Se till att ditt språkbruk är vänligt och sakligt. Håll dig lugn och behärska dina känslor. Tackla eventuella problem genom att lugnt prata igenom dem. Om problemen förblir olösta, kontakta vårdnadshavarna samt skolans lärare och/eller bildningssektorn.

Se till att du alltid har med dig gällande tidtabell och en förteckning över de elever som har skolskjuts. Den som organiserar skolskjutsarna ska ha samma uppgifter.

Kör lugnt fram till avhämtningsplatsen.

Försök följa tidtabellen punktligt och beakta eventuella dröjsmål med anledning av föret.

Iaktta eventuella tillfälliga ändringar i skolskjutsarna som skolan eller bildningssektorn meddelat.

Avhämta och lämna av barnen på ett överenskommet tryggt ställe, så att de inte i onödan blir tvungna att korsa körbanan.

Kontrollera att barnen har satt sig på sina platser och spänt för bilbältena innan du startar. Håll ett öga på att bältena är kopplade också under pågående körning. Du ska också själv använda bilbältet, såsom lagen förutsätter.

Se till att barnen stiger på och av bilen lugnt och utan onödig brådska. Berätta för barnen hur de ska stiga av och tryggt gå över vägen.

Kom ihåg att följa trafikreglerna och ett gott trafikbeteende. Vid skolskjuts är den fordonsspecifika hastighetsbegränsningen 80 km/h.

Uppmärksamma bestämmelserna gällande belastning i kommunikationsministeriets förordning.

Trafikföretaget/chauffören kan inte på eget initiativ eller tillsammans med vårdnadshavaren ändra en skolskjutsrutt eller tidtabellen, utan det förutsätter alltid förhandlingar och överenskommelser med bildningssektorn.

10.4 Skolor/platser för förskoleundervisning

Skolorna ska meddela trafikföretagen när följande läsår inleds och avslutas i god tid på våren så att de kan planera skolskjutsrutten och -tidtabeller.

Skolan ska avtala direkt med trafikföretaget om eventuella ändringar i tidtabellerna (exempelvis med anledning av en del skolperioder, utfärder osv). I regel följs tidtabellerna även om skoldagen avviker från läsordningen. Då ordnas övervakning för eleverna.

Skolan ordnar övervakningen av skolskjutselever eller eventuellt en väntsal för eleverna för den tid då de väntar på skolskjuts.

Skolorna bör hålla bildningssektorn underrättad om den respons på skolskjutsarna som mottagits från vårdnadshavare, elever eller trafikföretagare.

Skolornas rektorer/lärare och daghemsföreståndarna/barntädgårdslärarna går igenom principerna för skolskjuts med berörda elever i början av varje nytt läsår. Rektorer/lärarna och daghemsföreståndarna/barntädgårdslärarna går dessutom igenom principerna vid möten som hålls i samband med att eleverna börjar i förskolan och skolan.

Det är bra att meddela trafikföretaget om eventuella sportdagar då eleverna kan ha med sig utrymmeskrävande utrustning som till exempel skidor eller pulkor.

10.5 Bildningssektorn

Skolskjutsar beviljas och ordnas centralt via bildningssektorns förvaltning.

Bildningssektorn samarbetar med alla inblandade i ärenden som gäller skolskjutsar.

Bildningssektorn informerar och vägleder vårdnadshavarna, skolorna och trafikföretagarna i frågor som gäller skolskjutsarna.

Bildningssektorn konkurransutsätter skolskjutsar i beställningstrafik i enlighet med lagar och bestämmelser samt stadens egna anvisningar.

Bildningssektorn informerar vårdnadshavarna, skolorna och trafikföretagarna om eventuella varaktiga förändringar i skolskjutsarna från bildningssektorns sida.

Bildningssektorn deltar i tväradministrativt trafiksäkerhetsarbete.

Bildningssektorn deltar aktivt i det trafikplaneringsarbete där den har representanter.

Bildningssektorn bereder för bildningsnämnden politiska beslut som gäller skolskjutsar.

11 Lagar och förordningar

Gällande lagar och förordningar finns på adressen finlex.fi.

Lagar och förordningar som gäller detta dokument är till exempel: lagen om grundläggande utbildning och vägtrafiklagen.